

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Цветана Георгиева Иванова

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

относно материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“, по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по история. Образование и гражданско възпитание през 20-30-те години на XX век).

за нуждите на Исторически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в Държавен вестник, бр. 56 от 30.06.2023 г.

1. Процедура и представяне на кандидата

Конкурсът за академичната длъжност „професор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по история. Образование и гражданско възпитание през 20-30-те години на XX век) е законосъобразно обявен в Държавен вестник, бр. 56 от 30.06.2023 г. Процедурата се провежда съгласно ЗРАСРБ и Правилника за приложението му, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

По обявения конкурс документи е подал един кандидат - доц. д-р Георги Якимов Стойчев. Представената документация е прецизно систематизирана в съответствие с ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. От нея е видно, че кандидатът формално напълно отговаря на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПН 1.3. Педагогика на обучението по... по чл. 2 б. ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

Данни за кандидата. Георги Якимов Стойчев завършва СУ „Св. Климент Охридски“, специалност История през 1989 г. Докторант е на Института по история – БАН в периода 1998-2001 г., където защитава дисертация и получава ОНС „доктор по история“. От 2002 г. и понастоящем работи в Историческия факултет на СУ, като заема последователно академичните длъжности старши асистент (от 2002 г.), главен асистент (от 2004 г.) и доцент (от 2012 г.) в ПН 1.3. Педагогика на обучението по история (Методика на обучението по история – история и гражданско образование).

2. Описание и оценка на научните трудове на кандидата.

В обявения конкурс доц. Георги Якимов участва с една монография, 5 студии, 14 статии, от които в научна периодика, реферирана и индексирана във Web of Science – четири.

Монографията „Българското образование (1934-1939 г.) Реформи, национализъм, държавно-гражданско възпитание“, 453 с., разработва същностни проблеми на българската образователна система в посочения период. Изследването се отличава с ясно формулирана изследователска цел, прецизна структура, четивен и аргументиран анализ, на чиято основа са направени обосновани заключения. Логично структурираният текст е с фокус върху рефлексията на сложните обществено-политически процеси 1934-1939 г. върху развитието на българското образование. Открити са новите идейни елементи в концепциите на различните политически субекти, като значително внимание е отделено на дясно-авторитарните организации и идеологията на „новата държава“ в образованието. Картината е представена на фона на външни влияния в сложната международна обстановка. Новото просветно законодателство (наредбите-закони), налагането на идеологията на „творческия национализъм“ и засиленото държавно-гражданско възпитание на децата и младежите са анализирани и интерпретирани убедително и научно аргументирано. Изяснен е и важният въпрос в каква степен безпартийната власт оказва натиск върху просветната традиция и как известни български педагози се противопоставят на идващите отвън авторитарни и тоталитарни идеи за развитие на образованието. Заключение, че българската просветна система до края на 30-те години на XX в. остава в рамките на утвърдената в следосвобожденските десетилетия традиция е логично и солидно аргументирано. Изследването се отличава с високонаучен език. То е оригинално, със сериозни научни приноси, без да се забелязват каквито и да е елементи на плагиатство.

Представената научна продукция от 5 студии и 14 статии, с които кандидатът участва в конкурса за професор, се характеризира с тематично разнообразие. Условно може да бъде групирана в три тематични научноизследователски полета: Гражданското образование в България и по света; Историческо развитие на образованието в България и Съвременни проблеми на обучението по *История и цивилизации*.

Трайните изследователски интереси на Георги Якимов към проблемите на гражданското образование са фиксирани в седем от публикациите, с които кандидатът участва в настоящия конкурс. Четири от тях разглеждат модела, по който се изучава гражданско образование в САЩ, Руската федерация, Полша и Великобритания. Те се отличават с прецизен и задълбочен анализ на спецификите, по които гражданското

образование е включено в образователните системи в тези страни и са особено актуални с оглед интегрирането му в българското училище. Другите публикации от тази тематична група са свързани с историята на изучаването на гражданско образование в българското училище и развитието на въпроса в последното десетилетие. Те показват прецизно познаване на проблема и ясен поглед върху съвременното му състояние.

Проблемите на българското образование в исторически контекст са интерпретирани в друга група от представените публикации. Те са показателни за интереса на доц. Якимов към периодите на политически промени и отражението им върху просветната политика на българската държава. Особено ценни са изследванията, свързани с „режима на деветнадесетомайците“, ПК „Звено“ и механизмите, по които те реализират идеите си за развитие на българското училище, както и публикациите посветени на „повратната 1944 г.“. Процесите са изследвани задълбочено и са обосновани важни, същностни характеристики в развитието на образователната система.

Изследванията по проблемите на теорията на преподаване на история в училище (методика на обучението по история) са друг важен аспект в научните постижения на доц. Якимов. Те са базирани на прецизно познаване на нормативната рамка, в която се структурира училищното образование и новите идейни концепции, които знаково бележат преподаването на история. Част от публикациите са посветени именно на трансформациите в училищното историческо образование в последните години. Това е значимо и актуално не само като научни приноси, но има и практико-приложен смисъл за професионалната квалификация на студентите, бъдещи учители по история. В тези изследвания фокусът е върху фундаментални за теорията проблеми, като компетентностния подход и развиване културата на гражданското общество – правата на човека, държавата и политиката, икономическата грамотност и др. Научните дирения на доц. Якимов в тази област се характеризират с изследователска дълбочина, концептуалност на тезите и ясна позиция в подкрепа принципите на хуманизираното и граждански ориентирано обучение по история в съвременното българско училище. Публикациите представят убедително концепцията на автора за съвременен учебен процес по история и предлагат теоретични и прагматични методически решения за реализирането му. Те са резултат на отлично познаване и критичен анализ на съществуващата учебна документация, на учебниците по *История и цивилизации*, на възрастовите характеристики на учениците, и не на последно място на стабилната му подготовка на историк и методик.

Изследователските приноси на доц. Якимов в теорията на училищното историческо образование намират развитие и приложение в значителния брой учебници (10) и учебни

помагала, в които той е автор/съавтор, използвани в националната училищна мрежа (общо 32 бр.). Те обхващат почти всички образователни етапи и са предназначени както за ученици, така и за учители (книги за учителя – 10 бр.). В тях са отразени най-добрите постижения в дидактиката и методиката на историята, което е безспорно свидетелство за умението на доц. Якимов да трансформира научните си достижения в практико-приложни модели, приложими и ефективни в съвременното българско училище. Доказателство за това е и предпочитанието на учителите в страната към именно тези учебници и учебни пособия, което е статистически факт.

Като цяло представените по конкурса публикации на доц. Якимов се отличават с приносен научно-изследователски и практико-приложен характер, което е напълно в съответствие с номенклатурата на провежданата процедура.

3. Учебно-преподавателска, проектна и експертна дейност на кандидата.

Учебно-преподавателската дейност на доц. Георги Якимов е богата и разнообразна. Тя включва лекционни курсове в ОКС Бакалавър: Методика на обучението по история, История и гражданско образование, Учебниците по българска история през Възраждането и практико-приложните Хоспитиране, Текуща педагогическа практика, Преддипломна педагогическа практика /Стажантска практика/. В ОКС Магистър: МП „Образованието по история в средното училище“ доц. Якимов води лекционни курсове по Теория и история на гражданското образование, Основи на гражданското образование, Образование за демократично гражданство и Гражданско образование – обществени, политически и правни измерения.

В своята преподавателска дейност доц. д-р Георги Якимов има три успешно защитили дипломанти от МП „Образованието по история в средното училище“. Той е и рецензент на магистърски дипломни работи.

Доц. д-р Георги Якимов участва в редица научни форуми като национални научни конференции и конференции с международно участие (12, изброени в документацията по конкурса) и научни проекти „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“ и Проект „Национален дидактически семинар“ 2016.

4. Заключение.

Констатираните изследователски и преподавателски качества и способности на доц. д-р Георги Якимов са в основата на убеждението ми, че той в най-висока степен отговаря на изискванията за заемане на конкурсната академична длъжност „професор“.

В заключение ще отбележа, че представените научни трудове на доц. д-р Георги Якимов са авторски и не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научно звание и академична длъжност. Няма данни за плагиатство в представените по конкурса научни публикации. Постигнатите от доц. д-р Георги Якимов резултати в преподавателската и научноизследователската дейност, напълно съответстват на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и съответния Правилник на СУ „Св. Кл. Охридски“, поради което убедено заявявам своята **положителна оценка** пред уважаемото Научно жури за избор на доц. д-р Георги Якимов Стойчев на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по история. Образование и гражданско възпитание през 20-30-те години на XX век).

17.10.2023 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Цветана Иванова

